

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

49

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції
Забезпечення якості вищої освіти

ОДЕСА, 2018

Матеріали друкуються відповідно до рішення 49-ї науково-методичної конференції ОНАХТ «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 11–13 квітня 2018 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Букарос А.Ю., канд. техн. наук, доцент,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Агеєва І.М., канд. екон. наук, доцент,
Дишкантюк О.В., канд. техн. наук, доцент,
Жихарева Н.В., канд. техн. наук, доцент,
Котлик С.В., канд. техн. наук, доцент,
Купріна Н.М., канд. екон. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Світий І.М., канд. техн. наук, доцент,
Соц С.М., канд. техн. наук, доцент,
Шарахматова Т.Є., канд. техн. наук, доцент,
Шпирко Т.В., канд. техн. наук, доцент,
Риженко Л.Д., методист

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА РАХУНОК ФОРМУВАННЯ ЯКІСНОГО КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ	
Т.М. Барабаш, І.С. Бобрікова, Т.М. Жирнова, О.О. Барабаш	170
ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ЕКОЛОГІЇ	
О.Л. Гаркович, Г.В. Крусір, М.М. Мадані, М.М. Панченко	172
КОНСТРУЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
Г.В. Крусір, О.Л. Гаркович, Р.І. Шевченко, І.О. Кузнецова	175

СЕКЦІЯ 3

Забезпечення ефективності самостійної роботи студентів. Інформаційні технології та методологічні особливості дистанційного навчання

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	
Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко, В.Г. Мураховський	178
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЗИМОВОГО ДИСТАНЦІЙНОГО МОДУЛЯ 2017-2018 Н. Р.	
Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко	185
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
О.Б. Каламан	191
ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ «ЧИСЕЛЬНІ МЕТОДИ»	
Ю.К. Корнієнко, С.В. Болтач	194
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ	
А.О. Соловей, Г.В. Ангелов, О.М. Кананихіна, Т.С. Ботіка	196
ПРО ФОРУМ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
Ю.С. Федченко, Н.Г. Коновенко, Н.П. Худенко	198
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	
Т.М. Афанасьєва, Г.О. Саркісян, Н.В. Доценко, Г.І. Палвашова	201
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
Т.Є. Шарахматова, О.Б. Чабанова, О.А. Кручек, Є.О. Котляр	203
САМОСТІЙНІСТЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРОТЯГОМ НАВЧАННЯ	
Н.В. Доценко, Т.М. Афанасьєва, О.М. Мірошніченко, Г.І. Палвашова	205
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ НА ПЛАТФОРМІ MOODLE, ЯК ШЛЯХ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
А.В. Вітюк, В.Х. Кирилов	208

Дирекції навчально-наукових інститутів, деканати повинні постійно проводити роботу щодо удосконалювання буклетів та інших друкованих матеріалів, які потрібно розповсюджувати під час масових заходів і в школах. Необхідно створювати рекламні ролики та фільми про діяльність ВНЗ, навчально-наукових інститутів та факультетів. Забезпечувати показ цих матеріалів через мережу державних і кабельних каналів телебачення та мережу Internet, забезпечити трансляцію рекламних аудіоматеріалів через мережу ефірного мовлення. Створити студентське телебачення, яке повинно оперативно відображати життя академії в його різноманітних ракурсах.

Структурні підрозділи ВНЗ повинні систематично удосконалювати та актуалізовувати сайт Академії у мережі Інтернет таким чином, щоб він найбільш повно, з урахуванням потреб галузі та новітніх технологій, відображав питання організації навчання, дисципліни, які викладаються в Академії, перспективи працевлаштування випускників.

До масових заходів, які проводяться в Академії, таких як Дні відкритих дверей, виїзні заходи в школи будуть залучатися керівники провідних підприємств галузі, на яких відбувається працевлаштування випускників; провідні вчені науково-дослідних інститутів, підприємства, які займаються розробкою, експлуатацією та впровадженням новітніх засобів зв'язку.

Необхідно продовжити роботу по збільшенню набору слухачів на підготовчі курси з подальшим їх залученням до навчання академії.

Потрібно розширити роботу з партнерами дальнього і близького зарубіжжя з метою рекламування навчання в академії та залучення іноземних студентів.

Список літератури

1. Закон України про вищу освіту від 01.07.2014 (Відомості Верховної Ради (ВВР))
2. Закон України про освіту від 05.09.2017 № 2145-VIII
3. Кільова Г.О. Якість освіти як ключова категорія. Освіта та педагогічна наука № 5 – 6 (154 –155), 2012

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ЕКОЛОГІЇ

О.Л. Гаркович, Г.В. Крусір, М.М. Мадані, М.М. Панченко

Зміни, що відбуваються у соціально-економічному й державно-політичному житті країни, постійне збільшення обсягу інформації зумовили глибоке реформування системи освіти, що наразі відбувається в нашій країні. Оновлення системи освіти держави значною мірою пов'язане з розробкою та впровадженням у педагогічну практику ефективних технологій розвитку інтелектуальних і творчих здібностей особистості, формування її пізнавальної та творчої активності.

Серед завдань, що висуває суспільство до сучасної системи вищої освіти слід звернути увагу на вимоги розвитку спеціаліста творчого, ініціативного, який має організаторські навички і вміння спрямовувати власну діяльність на вдосконалення навчально-виховного процесу шляхом запровадження у практику нових досягнень наукової й технічної думки. Неодмінною умовою виконання поставлених завдань є організація розвивального освітнього середовища вищого навчального закладу, а також широке залучення студентів вищих закладів до різних форм науково-дослідницької роботи, до безпосередньої участі їх у науковому житті. Тому на сучасному етапі реформування освіти спостерігаємо зміну традиційних, репродуктивних методів навчання у вищих навчальних закладах, орієнтованих на засвоєння майбутнім фахівцем готових знань, на інноваційні технології навчання, що спрямовані на розвиток творчого потенціалу особистості, формування дослідницьких умінь і навичок.

У сучасних вищих навчальних закладах існують протиріччя між необхідністю розвивальної, особистісно зорієнтованої освіти та знаннево-інформаційною орієнтацією навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що важливим кроком у розв'язанні проблеми організації освітнього середовища вищих навчальних закладів стали роботи Т. Браже, І. Васильєва, Є. Зеєра, І. Ісаєва, В. Кричевського, Н. Кузьміної, А. Маркової, де розкрита проблема професійно-педагогічної компетентності педагогів; А. Бандури, Р. Бейкера, П. Белла, Л. Виготського, П. Гампа, Г. Ковальова, К. Левіна, М. Моїсеєва, І. Ойла, Дж. Роттера, С. Рубінштейна, Д. Стоколса, Е. Толмена, М. Хейдметса, М. Черноушека, Г. Щедровицького, В. Ясвіна та ін., що розкривають теоретико-методологічні основи взаємодії людини та середовища; Ш. Амонашвілі, О. Асмолова, В. Давидова, Д. Ельконіна, Л. Занкова, В. Рубцова, І. Якиманської, у яких сформована парадигма розвивального навчання; В. Петровського, В. Панова, Л. Смивіної, де розроблені концептуальні засади розвивального освітнього середовища.

У даний час іде активна дискусія, присвячена розгляду питання про сутність і зміст навчально-виховного процесу в вишах, про умови та середовище, в яких відбувається процес професійної підготовки майбутніх фахівців. Освітнє середовище вищого навчального закладу, з одного боку, – це система впливів і умов формування особистості майбутнього фахівця, а також можливостей для її розвитку, що містяться в її соціальному та просторово-предметному оточенні.

З іншого боку, – це сукупність об'єктивних зовнішніх впливів, умов, факторів, які необхідні для ефективного функціонування системи підготовки майбутніх спеціалістів. Внутрішнє середовище вишу є зовнішнім середовищем для особистості майбутнього фахівця-еколога.

Проектування освітнього середовища ґрунтується на взаємодії усіх учасників навчально-виховного процесу між собою, а також з просторово-предметним середовищем. Невідповідність організації просторово-

предметного середовища студента його природі деструктивно впливає на стан людини, руйнує особистість, тим самим негативно впливає на процес професійної підготовки у вищому навчальному закладі.

З метою створення освітнього середовища спрямованого на професійну підготовку майбутніх фахівців необхідно орієнтуватися на досягнення як найближчих, так і віддалених цілей навчання студента, на формування і розвиток його творчої особистості, здатності самовдосконалюватися через розвиток інноваційних підходів в організації навчально-виховного процесу ВНЗ. Сучасні умови функціонування системи вищої освіти актуалізують необхідність використання всього потенціалу освітнього середовища з метою формування професійних компетентностей студентів.

Процес навчання, за Л.Б. Ітельсоном, – процес стимуляції та управління зовнішньою та внутрішньою активністю особистості, в результаті якого формуються визначені знання, уміння та навички. Він виділяє такі концепції навчання: навчання як управління процесом накопичення знань, навчання як організація пізнавальної діяльності, навчання як стимулювання дослідницької активності, навчання як управління процесом накопиченні пізнавальних структур, навчання як стимуляція самостійної мисленєвої активності [1].

Формування розвивального середовища в вищих навчальних закладах є важливим напрямом реформування національної освіти. Визначають такі принципи особистісно орієнтованої побудови розвивального середовища в умовах організації навчально-виховного процесу:

- принцип активності (розвивальне середовище повинно забезпечити кожному студенту можливості вибору, ставити у ситуацію, коли треба прийняти самостійне рішення, самовизначитися);

- принцип стабільності та динамічності розвивального середовища (в освітньому середовищі повинні бути закладені можливості для змін у відповідності зі здібностями та нахилами особистості, з урахуванням різних завдань);

- принцип звернення до особистості студента (освітній простір у навчальному закладі має бути організований таким чином, щоб усі студенти могли організувати власну освітню траєкторію);

- принцип емоційності середовища, індивідуальної комфортності учасників навчально-виховного процесу (освітнє середовище повинно пробуджувати у студентів активність, давати їм можливість здійснювати різноманітні види діяльності, чергуючи їх для запобігання перевтоми учасників навчально-виховного процесу);

- принцип науковості та світоглядної спрямованості;

- принцип активності та самостійності (студенти самостійно обирають собі види діяльності і беруть активну участь у її плануванні);

- принцип варіативності передбачає наявність різноманітних планів та програм у межах цілісної професійної підготовки, які допоможуть забезпечити індивідуальний розвиток особистості;

– збагаченість, науковість, наявність природних та соціокультурних засобів, що забезпечують різноманітність діяльності студентів;

Формування розвивального середовища при вивченні екології спрямоване на гнучке врахування інтересів і здібностей; сприяє виявленню і максимальному розкриттю індивідуальних можливостей кожного студента, розвитку їх природних задатків і нахилів; формування інтелектуальної особистості, розвиненої, культурної, самодостатньої, спроможної до генерування власних ідей, прийняття власних рішень, професійного саморозвитку і самозростання; створення умов для розширення можливостей реалізації майбутніми фахівцями індивідуальних освітніх траєкторій з урахуванням їх здібностей.

Література:

1. Ительсон Л. Б. Лекции по проблемам современной психологии обучения : пособие к спецкурсу и курсу педагогической психологии. Владимир. 1970. 234 с.

КОНСТРУЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Г.В. Крусір, О.Л. Гаркович, Р.І. Шевченко, І.О. Кузнецова

Виходячи з особливостей природничих дисциплін, використання інформаційних технологій в процесі вивчення екології, є найбільш обґрунтованим. Наприклад, для моделювання екологічних процесів, явищ, для проведення лабораторних робіт, комп'ютерної підтримки процесу викладання навчального матеріалу і контролю його засвоєння. Моделювання екологічних явищ та процесів на комп'ютері необхідно для вивчення явищ і експериментів, які практично неможливі або шкідливі, але їх можна детально розібрати на комп'ютері [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що проблема удосконалення технологій навчання займає одне з перших місць серед численних нових напрямів розвитку освіти, що цікавлять у останній час педагогів-дослідників. Важливим кроком у розв'язанні проблеми впровадження інформаційних технологій навчання стали роботи М. Бухаркиної, С. Дендебер, М. Жалдак, В. Загорського, О. Ключникової, Л. Луцевич, С. Манойлової, Ю. Машбіца, М. Моїсєєвої, Е. Полат, О. Пехота, Е. Раткевич Г. Селевко, Н. Тализіної, О. Тасенко, Н. Титаренко, В. Шолоховича та ін. Дослідники пропонують розглядати інформаційні технології навчання (computerized teaching technology) як сукупність методів і технічних засобів збору, організації, зберігання, обробки, передачі, і подання інформації, що розширює знання людей і розвиває можливості керувати технічними й соціальними процесами. Значна увага дослідників приділяється використанню інформаційних технологій навчання на заняттях, наприклад у роботах Е. Раткевич ро-